

УДК 338.33 : 633.1

НЕКОТОРЫЕ АСПЕКТЫ КОНЦЕПЦИИ ДИВЕРСИФИКАЦИИ В ОТРАСЛИ РАСТЕНИЕВОДСТВА

ӨСІМДІК ШАРУАШЫЛЫҒЫ САЛАСЫНДАҒЫ ӘРТАРАПТАНДЫРУ ТҰЖЫРЫМДАМАСЫНЫҢ КЕЙБІР АСПЕКТІЛЕРІ

SOME ASPECTS OF THE CONCEPT OF DIVERSIFICATION IN CROP PRODUCTION SECTOR

Т.А. КУСАИНОВ

доктор экономических наук, профессор

Г.С. МУСИНА

докторант PhD

Казахский агротехнический университет им. С.Сейфуллина

Аннотация. Выбор сельскохозяйственным товаропроизводителем культур, масштаба и структуры посевов осуществляется, прежде всего, из экономических соображений, анализа по принципу "доход-риск". В многоотраслевом агропромышленном производстве имеет место корреляционная связь (ковариация) между результатами производства различных видов продукции. Поэтому его рациональная диверсификация предполагает учет ковариации в процессе принятия решения. Имеется строгое доказательство связи между характером корреляции доходов от производства и эффектом диверсификации. Показано, что при уменьшении ковариации возрастает устойчивость результатов хозяйствования. С другой стороны, высокая степень ее суммарного результата одновременно означает снижение среднего ожидаемого уровня. В связи с этим, диверсификацию производства имеет смысл рассматривать лишь в рамках общей проблемы оптимального использования ресурсов.

Аңдатпа. Ауылшаруашылық тауар өндірушілер дақылдарды, егіс ауқымы мен құрылымдарын, ең алдымен, «кіріс-тәуекел» ұстанымы бойынша экономикалық түсінікпен таңдайды. Көпсалалы ауылшаруашылық өндірісте өнімнің әр түрін өндіру нәтижелері арасында корреляциялық байланыс (ковариация) бар. Сондықтан, оның рационалды әртараптандырылуы шешім қабылдау кезінде ковариация есебін топшылайды. Өндірістерден түскен кірістер корреляциясының сипаттамасы мен әртараптандыру әсері арасындағы байланыстың дәлелі бар. Ковариацияның азаюы барысында шаруашылық жүргізу нәтижелерінің тұрақтылығының көбейе түсетіні көрсетілген. Бір жағынан, оның нәтижелер жиынтығының жоғары дәрежесі сонымен қатар күтілген орташа деңгейдің төмендегенін білдіреді. Сондықтан, өндірісті әртараптандыруды ресурстарды тиімді пайдаланудың жалпы мәселелері шеңберінде ғана қарастырған жөн.

Abstract. The choice of crops, the scale and crop structure by agricultural commodity producer is primarily based on economic considerations, analysis on "income-risk" basis. In multi-sector agri-industrial production, there is a correlation (covariance) relationship between the results of production of various product types. Therefore, its rational diversification involves consideration of covariance in the decision-making process. There is a strong proof of the relationship between the nature of correlation of the income from production and diversification effect. It has been shown that in decreased covariance, the sustainability of the economic results increases. On the other hand, a high degree of its total result simultaneously means a decrease in the average expected level. In this regard, diversification of production makes sense to be considered only with-in overall problem of optimal use of resources.

Ключевые слова: аграрный сектор, диверсификация, растениеводство, сельскохозяйственные культуры, государственная финансовая поддержка, доход, риски, оптимизация, предпринимательская среда.

